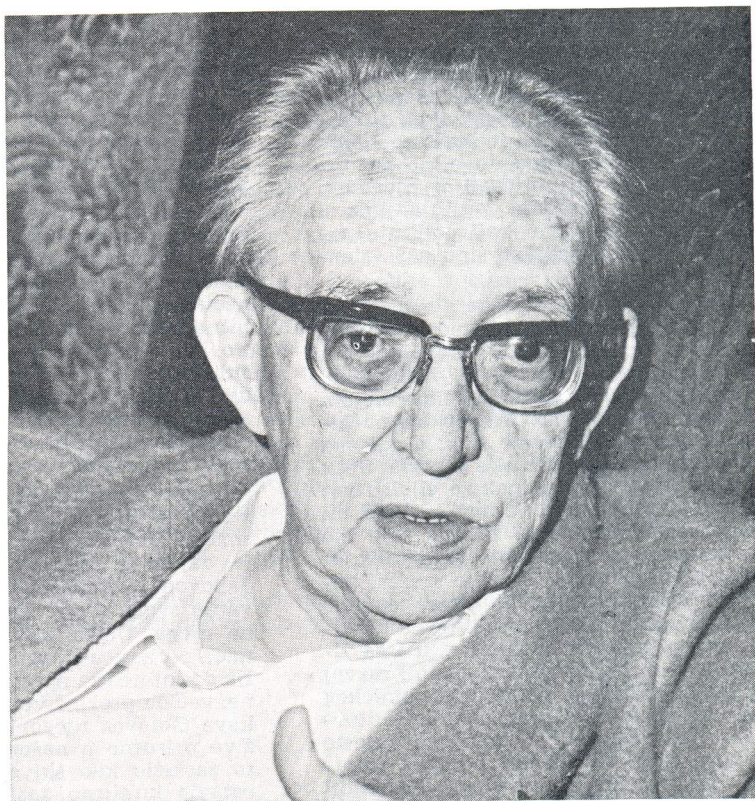

Josip Mirošević

JAKOVU GOTOVCU

Jakov Gotovac

Foto: Ferdo Buva

Nije tome tako davno kada smo na ovom mjestu bilježili godišnjicu života Jakova Gotovca. U trenucima razmišljanja o novoj rođendanskoj svijeći, o

slavlju i čestitkama, ranog jutra sunčane subote 16. listopada zadesi nas vijest — ugasio se život ovog našeg velikana glazbene kulture. Tiho nas je osta-

vio naš sugrađanin, vrijedan član našega Društva od njegovog osnutka, hrvatski skladatelj, akademik Jakov Gotovac.

Otišao je nenadano; utrnula se njegova živa misao, duh zaćudujuće svježine; utihnuo je dobro nam znan drhtavi glas koji nas je često brižno savjetovao. Napustio nas je naš barba Jakov ostavivši za sobom prštavo bogatstvo svog stvaralačkog opusa, vrijednost koja najrječitije govori o nemiru nepresušnog vrela njegove glazbene mašte. Napustio nas je fizički, ali je za njim ostalo djelo neprolazne ljepote, velike snage i iskrene umjetničke sugestivnosti.

No, ostade i neispunjena želja uz nedogledan »Dalmaro« i »Stanac«, ostade nada da će i ova neshvaćena i neprihvaćena scenska ostvarenja doživjeti svjetla pozornice i krenuti u pohode poklonicima njegovog svijeta glazbe. Ostadoše nam u amanet zadnje, nedoslušane stranice partituru, ostade gorak okus dužnosti da izvršimo ono što je maestro Jakov očekivao, da obratimo dovoljno pažnje, naklonosti i razumijevanja njegovim posljednjim muzičkim nastojanjima i pridemo im na način koji dolikuje poštovanju prema velikom sinu naše glazbene kulture.

Hrvatska i jugoslavenska glazba je izgubila smrću Jakova Gotovca pravog velikana. Dodajmo tome da je gubitak Splita možda još veći jer je, među inim, iz svojih redova izgubio veličinur kojom se s pravom ponosio. Bez obzira na činjenicu što se Gotovac nakon odlaska na studije nikada više nije vratio u Split da bi u njemu živio, ipak se cijeli život osjećao Splitsčaninom. Umro je, čini mi se, kao Splitsčanin koji nikada nije bio ravnodušan prema onome što se u njegovu gradu događa. Ovoj je sredini posvetio bezbrižnost dječjih dana, posvetio joj je svoju mladost, u sebi nosio kontinuitet pripadnosti ovome kraju i sa životom je znatiželjom pratio uspon i razvoj Splita od težačkog grada do dinamičkog industrijskog središta s bogatom kulturnom nadgradnjom u kojoj je mjesto Jakova Gotovca zlatnim slovima ispisan. Zar je, onda, čudno što je posljednji pozdrav s njime bio u znaku pjesme »Marjane, Marjane« koju su mu zborovi nad otvorenim grobom pjevali!

Splitu je, dakle, ostavio svoju mladost, a s njom i mladenačke note kojima je

zapisao trenutke prvih muzičkih inspiracija. Ti početni muzički porivi iniciraju njegov životni put, a sugrađane već u tim danima upozoravaju da se u njihovoj sredini javlja autor izrazitog stvaralačkog nerva prema kojem je, očito, teško ostati ravnodušan.

Od prvog opusa nastalog u Splitu, mladenačkog scherza »Ah, moj Mijo« pa do zadnjih opernih ostvarenja, Gotovac ostaje svoj da bi s vremenom dostigao stupanj nacionalnog glazbenog heroja. On je, tako, zarana naznačio svoju osobnu stvaralačku crtu po kojoj do danas ostaje prepoznatljiv među svim našim skladateljima kao autor snažne individualnosti, duhovitog muzičkog izričaja, jednostavne, privlačne, lako prihvatljive melodijske misli koja doslovno plijeni i prerasta granice osobnog da bi postala svojina svih nas, svojina cijelog naroda. Po tome je Jakov Gotovac nenadomjestiva pojava u našoj umjetnosti, pojava koja se poistovjećuje s čitavim narodom i u neku ruku postaje simbolom zajedništva kako se teško može dostići.

Upravo zbog toga Gotovac zaslužuje da prema njemu imamo poseban odnos, da ga uzdižemo na pijedestal nacionalnog skladatelja koji je slavu jugoslavenskog nacionalnog muzičkog pravca slavodobitno otkrio svijetu i u naletu ga osvojio. Već površno nabiranje njegovih skladbi od »Simfonijskog kola«, »Kolede« preko »Morane« do nenadmašnog »Ere« sasvim je dovoljno da shvatimo i podržimo sve ono što se o Gotovcu reklo i što se danas o njemu govori.

Živjeti u znaku takvih ostvarenja dostatno je da životni put ima svoj dublji smisao zbog kojega se pamti. Vrijeme je, dakle, priznanja i poklonjenja pred Jakovom Gotovcem, vrijeme je poštovanja svega što je vezano uz uspomenu na njega. Uz to, ne zaboravimo, ostaje nada i vjera u njegovo djelo, ostaje želja da interes za njegov opus ne posustane, već da preko životnog ostvarenja Jakova Gotovca njegovo ime i dalje bude živo prisutno u našem društvu. On je to zaslužio kao sin ove zemlje koji je ostavio kulturno nasljeđe neizmjerljive vrijednosti prepuštajući nam u posjed djelo koje će, sigurno, još dugo živjeti kao uzor pokoljenjima, kao putokaz onima koji mogu nastaviti njegov plemeniti stvaralački credo.